

2008 m. gruodis Vilniaus ev. reformatų parapijos tarybos informacinis leidinys Nr. 8 (88)
Leidžiamas nuo 1998 m. lapkričio mėn.

Kun. Tomas Šernas

Tikroji šviesa

Labai iškilmingai, poetiškai ir gražiai prasideda Evangelija pagal Joną. Todėl ta Evangelijos pradžia dažnai skaitoma Kalėdų proga. Lietuviai mėgsta poeziją, net gimimo dienos sveikinimus žmonės mėgsta rašyti eiliuotai. Tačiau Šventas Raštas yra ne tik poezija, ne tik grožis, bet Dievo Žodis ir mūsų tikėjimo pagrindas.

Buvo tikroji šviesa, kuri apšviečia kiekvieną žmogų, ir ji atėjo į šį pasaulį. Jis buvo pasaulyje, ir pasaulis per jį atsiradęs, bet pasaulis jo nepažino. Pas savuosius atėjo, o savieji jo nepriėmė. Visiems, kurie jį priėmė, jis davė galią tapti Dievo vaikais – tiems, kurie tiki Jo varda, kurie ne iš kraujo ir ne iš kūno norų, ir ne iš vyro norų, bet

iš Dievo užgimę. /Jn. 1. 9-13/

Suprantame, kad negalime tikėti tik į grožį, poeziją, bet turime suprasti ką tikime, kas yra labai svarbu už tų gražių poetinių vaizdinių. Negalime tikėti į tai, ko nesuvokiame. Visi žmonės stengiasi būti racionalūs, svarsto, kaip elgtis eiliniuose gyvenimiškuose klausimuose. Taip pat mes siekiame geriau suvokti tikėjimo klausimus, nes juk visi gyvenimiški klausimai ir jų sprendimai yra tampriai susiję su mūsų įsitikinimais ir tikėjimu.

Kas ta šviesa, kuri apšviečia kiekvieną žmogų? Ar tai saulės, gyvybės šviesa? Mes numanome, jog evangelistas kalba apie Jėzų ir Jo skleidžiamą šviesą. Tačiau mes ne Jėzaus amžininkai, Jo nesutikome, Jo šviesos nematėme. Ar mus Jo šviesa apšvietė?

Kreipkimės į Šv. Raštą :

Kas iš jūsų bijo Viešpaties ir paklūsta Jo tarno balsui? Kas gyvena naktį be šviesos, pasitikėdamas Viešpaties vardu ir neabejodamas savo Dievu? Visi jūs, kurie kuriatės ugnį ir žiebiatės deglus, gyvenkite pagal savo ugnies šviesą ir pagal deglus, kuriuos įsižiebiatė!

Nuo mano rankos tai pareina: jūs gulsite į skausmo patalą . /Iz 50. 10-11/

*

Izaijas perduoda Dievo Žodį išsigandusiai tautai, kurią ištiko dvasinė ir politinė krizė. Daug jų išvyrų į tremtį. Kiekvienam žmogui ir visai tautai atėjo „naktis“ ir tamsa. Šioje baisioje situacijoje pranašas skelbia neįtikėtinus dalykus: kad Jeruzalė bus atstatyta, į dykumą ateis taika, teisybė bus atkurta. Tačiau reikia pagarbiai bijoti Viešpaties ir neabejoti Jo pažadu, t.y. Jo Žodžiu. Vietoje pasitikėji-

mo Dievu, nemaža žmonių viliasi tik šio pasaulio dalykais: politika, turtais, kuriais galės išsipirkti. Jie „kuriasi ugnį“ ir „žiebiai deglus“, kad tik nematytų tos baisios „nakties“. Pranašas baigia rūsčiai: „gyvenkite pagal savo ugnies šviesą ir deglus, kuriuos išiziebėte“. Tai pasmerkimo konstatavimas, nes juk žmogus gyvas ne viena duona, bet ir kiekvienu žodžiu, kuris išeina iš Dievo lūpų. /Mt 4.4/ Jeigu žmonės nusisuka nuo Dievo Žodžio, jie gyvena tik savo „deglų“ šviesoje, t. y. patys save pasmerkę.

Taip mes galime geriau suvokti, apie kokią tikrąją šviesą mums sako evangelistas Jonas. Ta šviesa buvo atėjusi pas savuosius, kad visi, kas tik nori, turētu tos šviesos. Tačiau savieji, pranašo Izaijo gerbėjai, Jo nepriėmė. Kodėl? Turbūt jie buvo per daug išiziebę deglų ir per juos nematė nei nakties tamsos, nei pas juos atėjusios tikros Šviesos.

Jėzus vėl prabilo:

„Aš pasaulio šviesa. Kas seka manimi, nebevaikščios tamsybėse, bet turės gyvenimo šviesą“. /Jn 8.12/.

*

Sveikinu evangelikus reformatus ir visus krikščionis švenčiančius Kalėdas – Viešpaties gimimo šventę. Tegul jūsų namuose būna šviesu nuo Jo Žodžio.

Būkite Dievo vaikai.

Jėzus - mūsų Viešpats, kuris mus apšviečia savo Žodžiu, ir mes galime saugiai eiti per savo gyvenimą nepasitikėdami vien mūsų pačių įžiebtais deglais.

Amen

Sveiki, mieli broliai ir seserys,

sulaukę Kalėdų švenčių. Tegul šios Šventės pripildo Jūsų sielas džiaugsmo – nes turime kuo džiaugtis, šviesos – nes ji yra, laimės – nes visi galime būti laimingi. Taip jau sutampa, kad Kalėdas švenčiame pačiu tamsiausiu metų laiku. Tai gana simboliška. Po tamsos visada ateina šviesa. Šviesa mums gyvybiškai reikalinga, kad galėtume orientuotis laike ir erdvėje. Šviesoje nepasislėpsi – joje viskas kaip ant delno.

Tačiau šiandien kalbėkime ne apie šią šviesą. Yra ir kitokia, – Baltaugnės Liepsnos skleidžiama Šviesa. Tai ta Liepsna, kurią regėjo Mozė degančiame krūme, kai jam Dievas prisistatė vardu AŠ ESU. Ta Liepsna nesudegino krūmo, dūmai nerūko, žolė nenukentėjo. Šita Liepsna neišsenkanti, Jai nereikia kuro, Ji – vienas iš Dievo pasireiškimų. Šita Šviesa ypatinga dėl savo galių, nes Ji viską ištaiso.

Šiomis, nors ir šventinėmis dienomis, mums trūksta šviesos, o labiausiai Šviesos. Mums trūksta džiaugsmo, vilties, sveikatos, pasitikėjimo savo jėgomis. Taip yra, tokia kasdienybė, bet gali būti ir kitaip, nes Jėzus atnešė mums gerą naujieną apie Tėvą, apie tai, kaip būti vienybėje su Juo, kaip rasti Tėvą savo širdyje. Ką visa tai turi bendro su Šviesa? Viskas bendra. Kas yra Dievas? Viskas, nes viskas yra sutverta Jo ir iš Jo paties. Taigi viskas yra dieviškos kilmės. Jau seniai žinome, kad Dievas yra Meilė (besąlyginė), o dabar dar prisimenam ir tai, kad Dievas yra visa ištaisanči Šviesa. Kodėl mes apie tai kalbame? Kokia mums iš to nauda? O gi tiesioginė. Mes irgi esame Dievo vaikai, sutverti pagal Dievo tobulumo atvaizdą. To negana, mes esame sutverti iš dvasios ir kūno. Dievas yra Dvasia, o materija irgi yra sutverta Dievo. Todėl nuširdžiai paklauskime savęs, kodėl taip dažnai mes tai užmirštame ir nuvertiname save? Kodėl pamirštame apie savo tikrąją prigimtį? Kodėl taip dažnai mylintį Tėvą, su meile sukūrusį absoliučiai viską iš savęs paties (o tai reiškia, kad viskas yra dieviškos kilmės) suvokiame

tik kaip atskirtą, kažkur labai toli esantį, piktą ir baudžiantį?

Dievas yra Meilė, ir Jo santykis negali būti savo vaikams kitoks. Bet ar mes patys jaučiamės esantys Jo vaikais, ar jaučiamės verti tos neapbrėpiamos ir nenusakomos meilės? Paskendimas buitiniuose, kasdieniniuose, materialiniuose reikaluose, nerimas dėl ateities, rūpinimasis savo gerove, nuolatinis troškimas turėti vis daugiau ir daugiau, atitolino mus nuo Dangiškojo Tėvo. Užmiršome Jį ir tai, kad gyvename neapbrėpiamame Jo kūne, kad ir patys esame Jo kūno ląstelės. O ar nebuvo pasakyta: prašykite ir gausite, belskite ir bus atidaryta, nesirūpinkite rytojumi – leiskite Tėvui pasirūpinti jumis, kaip Jis rūpinasi dangaus sparnuočiais, ieškokite tikrai dangaus karalystės, o visa kita bus jums pridėta?

Ir vėl gi, ką visa tai turi bendro su Šviesa? Viskas bendra. Šviesa yra vienas iš Dievo pasireiškimų, Dievas yra visame kame, taigi ir mumyse pačiuose, tad nors ir labai mažytė tos Šviesos dalelė yra ir mumyse pačiuose. Ar suvokiame tai? Toji Šviesa gali viską pakeisti – prisikapstykite savo širdyse iki jos. Mes kasdien mąstome apie savo gyvenimą ir apie tai, kaip dabar pasielgtume, ką norėtume pakeisti. Kiekvienas nešame savo našta, ir savo valandą Tėvo akivaizdon norime stoti skaitūs. Mums sunku, nepasitikime savo jėgomis, našta sunki, ar suspėsime ištaisyti klaidas? O kodėl mes nesikreipiame į Dieviškąją Šviesą, kuri viską ištaiso? Kodėl neleidžiame mylinčiam Tėvui mums padėti? „PRAŠYKITE IR GAUSITE“ – ar prašome?

Taigi tegul šios Kalėdos būna pačios šviesiausios mūsų visų gyvenimuose jau vien dėl to, kad turime tą Šviesą, kad galime į Ją kreiptis, kad galime dėl to džiaugtis. Ir tegul šitas džiaugsmas niekada nesibaigia, dėkokime Dangiškajam Tėvui už Sūnų, už Jo mokymą ir nukreipimą.

Tebūnie Šviesa Žemėje visur ir visada, tegul šviečia Ji kiekvieno žmogaus širdyje.

Su meile, E. V.

Merkelis Petkevičius - lietuviškos reformatų raštijos pradininkas

Šių metų tradicinis Reformacijos istorijos ir kultūros draugijos renginys Reformacijos dienos paminėti buvo skirtas lietuviškos reformatų raštijos pradininkui Merkeliui Petkevičiui, nuo kurio mirties praėjo jau 400 metų. Pirmosios lietuviškos evangelikų reformatų knygos parengėją ir leidėją Merkelį Petkevičių pristatė prof. habil. dr. Arnoldas Piročkinas.

*Pranešėjas istorikas
prof. habil. dr. Arnoldas Piročkinas*

Šių metų tradicinis Reformacijos istorijos ir kultūros draugijos renginys Reformacijos dienos paminėti buvo skirtas lietuviškos reformatų raštijos pradininkui Merkeliui Petkevičiui, nuo kurio mirties praėjo jau 400 metų. Pirmosios lietuviškos evangelikų reformatų knygos parengėją ir leidėją Merkelį Petkevičių pristatė prof. habil. dr. Arnoldas Piročkinas. Prieš 10 metų - 1998 m. gruodžio 18 d. Lietuvos reformacijos istorijos ir kultūras visuomenę į Lietuvos Mokslų Akademijos salę paminėti pirmosios reformatų knygos lietuvių kalba - M.Petkevičiaus Katekizmo 400 metų sukaktį. Tuomet pranešimus skaitė Lietuvos istorijos instituto vyr. mokslinė bendradarbė dr. Ingė Lukšaitė ir Kauno VU humanitarinio fakulteto docentas dr. Juozas Karaciejus, plačiai nušvietę Katekizmo išleidimo aplinkybes,

papasakojo apie patį autorių.

Prof. habil. dr. Arnoldas Piročkinas savo pranešime „Merkelis Petkevičius - lietuviškos reformatų raštijos pradininkas“, skaitytame š.m. spalio 30 d. Vilniuje „Žinijos“ draugijos Mažojeje salėje, teigė, kad M.Petkevičiaus Katekizmo atsiradimą neabejotinai paskatino kataliko Mikalojaus Daukšos darbai: pasirodžius katalikiškam katekizmui, teko ir reformatams paskubinti savojo leidimą. Tai jie padarė 1598 m., praėjus 3 metams po M. Daukšos „Katekizmo“ pasirodymo bei metams prieš M.Daukšos „Postilę“. Iki tol visa tikiškinė reformatų literatūra buvo leidžiama lenkų kalba: Brastos Biblija, Vilniaus, Brastos ir Nesvyžiaus katekizmai, dvi laidos giesmynų, N.Testamentas, Krainiskio paruošta Postilė (kasdienių pamokslų rinkinys) ir kt.

1557 metais suvienyta LDK reformatų Bažnyčia „Unitas Lithuaniae“ XVI a. pab. visoje LDK teritorijoje jau turėjo apie 200 reformatų bažnyčių, prie jų buvo steigiamos mokyklos. Todėl labai trūko kunigų, katechetų, jiems - mokslo vadovėlių. 1598 metais Merkelis Petkevičius specialiai reformatų knygoms spausdinti įkūrė Vilniuje spaustuve. Tais pat metais jis pats parengė ir išspausdino pirmąją reformatų lietuvišką knygą - Katekizmą. Petkevičiaus Katekizmas laikomas vertingu XVI a. lietuvių kalbos paminklu, nušviečiančiu daugelį lietuvių kalbos istorijos, dialektologijos, gramatikos, sintaksės ir kt. dalykų.

1598 m. Katekizmas - seniausia lietuvių reformatų tikėjimo knyga buvo išversta iš lenkų kalbos. Ša-

lia lietuviško vertimo kiekvieno puslapio dešinėje pagrečiui buvo išspausdintas lenkiško originalo tekstas tam, kad „...neturint pakankamai lietuvių kunigų, lenkai galėtų mokyti tikėjimo tiesų lietuviškai“. Knygos apimtis 252 puslapiai. Petkevičiaus knygoje be katekizmo dar buvo 48 giesmės, 40 Dovydo psalmių, pamokymų apie sakramentus - Krikštą ir Šv.Vakarienę. Todėl ji laikoma reformatų lietuviškų giesmynų pirmtaku. Šiame Katekizme tilpusios giesmės vėliau sudarė reformatų lietuviškų giesmynų - Kancionolų ir vėlesnių giesmynų - pagrindą. Giesmės verstos iš J. Kochanovskio, M.Ribinskio ir kitų lenkų autorių.

Petkevičiaus Katekizmo yra žinomi išlikę 2 egzemplioriai. 1939 m. J.Balčikonio pastangomis Kaune buvo išleistas fotografuotinis leidimas, kuriame įdėtas ir kalbininko J.Jablonskio straipsnis apie M.Petkevičių. Anksčiau manyta, kad tai vienintelis išlikęs egzempliorius, kuris tarp I ir II pasaulinių karų dar buvo Gdanskio (Dancigo) miesto bibliotekoje ir kurį buvo radęs A. Briukneris bei 1891 m. paskelbęs žurnale „Archiv für slavische Philologie“. Po karo paaiškėjo, kad Katekizmas yra ir Gotos krašto bibliotekoje (Vokietijoje). Manyta, kad tai tas pats jau minėtas egzempliorius. Tačiau A.Rabačiauskaitė išaiškino, kad tai kitas, iki šiol nežinomas egzempliorius, be to, ne visai identiškas esamajam Gdanske.

Prelegentas pastebėjo, kad pirmosios visų trijų pagrindinių religijų knygos Lietuvoje buvo katekizmai. M.Petkevičiaus Katekizmas - universali knyga savo turiniu primenanti M. Mažvydo Katekizmą. Titulinis lapas atspaus-tas lenkiškai dviejų spalvų (juodos ir raudonos) šriftu. Lietuviškas jo vertimas sutrumpintai toks: „Lenkiškas ir Lietuviškas Katekizmas Arba Trumpai į vieną vietą surinktos Krikščioniškos tiesos ir pareigos ... su Maldomis, Psalmėmis Giesmelėmis... Išleista Jo M(yli) stos Pono Merkelio Petkevičiaus Vilniaus Žemės Raštininko. Vilniuje ... 1598 metais“.

Apie leidinio parengėją M. Petkevičių žinoma nedaug. Buvo kilęs iš senos vidutinės bajorų giminės. Gimimo data nežinoma, spėjama, kad apie 1550 m. Anksti tapo našlaičiu: dar nepilnametis neteko tėvo, netrukus ir mamos. Jį ėmėsi globoti dėdė Matas, taurininkas, Raseinių ir Skirsnemunės vietininkas, turėjęs dvarelius prie Panevėžiuko. Ten buvo geresnės sąlygos mokytis. 1580 m. Merkelis Petkevičius jau mokesčių rinkėjas, 1581-1608 m. Vilniaus žemės teismo raštininkas. Ėjo ir Vyriausiojo tribunolo raštininko pareigas, kai tas posėdžiaudavo Vilniuje. Buvo žinomas žmogus to meto visuomenėje. Mirus pirmajai žmonai, vedė katalikų vyskupo Merkelio Giedraičio pusseserę Daratą Šalkauskienę. Vilniuje turėjo namus, keletą dvarų apie Maišiagalą, Giedraičius, Salaką. Be lietuvių, mokėjo lotynų, slavų kanceliarinę ir lenkų kalbas. Buvo labai uolus reformatas - savo lėšomis pastatė Glinciškių dvare (Paberžės vals., Vilniaus apsk.) reformatų bažnyčią. Mirė Merkelis Petkevičius 1608 m. pradžioje tribu-

nolo sesijos metu.

Plačiau apie Reformacijos dienai skirtą Lietuvos reformacijos istorijos ir kultūros draugijos renginį galima skaityti Algirdo Žemaitaičio straipsnyje internetinėje svetainėje www.mazoji-lietuva.lt ar laikraštyje „Voruta“, o visas prof. habil. dr. Arnoldo Piročkino pranešimas „Merkelis Petkevičius - lietuviškos reformatų raštijos pradininkas“ bus atspausdintas žurnale „Mokslas ir gyvenimas“.

Vakaras buvo pradėtas Reformacijos himnu „Tvirčiausia apsaugos pilis“, kuri užvedė Vilniaus reformatų choras „Giesmė“, vadovaujamas choro vadovės ir dirigentės Janinos Pamarnackienės, po to pagiedojęs dar kelias evangelikų giesmes, o užbaigė reformatų jaunimo draugijos „Radvila“ ansambliu, vadovaujamas istoriko Kornelijaus Šišlos.

Prieš išsiskirstant, pakilia nuotaika buvo pagerbti draugijos nariai, švenčiantys apvalius jubiliejus, jiems įteiktos rožės, tarti malonūs žodžiai.

Alfredas Naktinis

KALĖDŲ ŽVAKUTĖ

Spindi kambary žvakutės
Šventinės eglutės.
Mirksi puošnūs žiburėliai
Lyg dangaus žvaigždutės.

Susirinkę mes prie stalo
Žmones apkabinkim,
Kasdieninę žemės duoną
Vargšams padalinkim.

Tegu gėris šildo sielą,
Priešą verčia broliu.
Tė širdis pulsuoja meile,
Džiaugsmą dovanoja.

Padėkokime Aukščiausiam,
Kurs gyvybę davė.
Tesusiteikia sieloms viltį
Deganti žvakelė.

Dalija Gudliauskienė

Mus sveikina Biržų ev. reformatų parapija

*Tauta, gyvenusi tamsumoje,
pamatė didžią šviesą;
gyvenusiems nevilties šešėlyje
užtekėjo šviesybė /Iz 9,1/*

*Mielieji,
Tegul pasaulio tuštynė ir blizgesys Jums neužgožia
tikrosios Viešpaties Šviesos!
Tegul pranašo Izaijo žodžiai Jus stiprina ir suteikia
džiaugsmo kasdiniame gyvenime,
pasitinkant Jums duotus šio laikmečio iššūkius!
Dievo palaimos ir Vilties!*

Biržų ev. reformatų parapijos taryba

Lietuvos ev. reformatų generalinio superintendente vizitas Duisburge

Duisburgo superintendente kun. Arminio Schneiderio kvietimu gen. superint. kun. Rimas Mikalauskas lapkričio 6 d. atvyko į Duisburgą, kur prasidėjo Jungtinės Reino evangeliškos Bažnyčios Duisburgo distrikto Sinodo (Kreissynode) suvažiavimas.

Gen. superint. kun. R. Mikalauskas Duisburge su Sinodo dalyviais

Sinodo atidarymo pamaldos prasidėjo 1908 metais pastatytoje erdvioje Kristaus bažnyčioje (Christuskirche) lapkričio 7 dienos vakare. Po pamaldų per 250 sinodo dalyvių ir svečių posėdžiams susirinko parapijos salėje. Lietuvos ev. reformatų vardu Sinodą pasveikino gen. superint. kun. Rimas Mikalauskas.

Sveikinimus taip pat perdavė vietinės Duisburgo baptistų Bažnyčių sąjungos ir Romos katalikų atstovai. Kun. Rimas Mikalauskas pasveikinimo žodyje padėkojo už kvietimą ir prisiminė Duisburgo superintendente delegacijos vizitą Lietuvoje šių metų balandžio mėnesį.

Duisburgo distriktnis Sinodas patvirtino 8,5 mln. eurų distrikto biudžetą 2009 metams. Valstybės įstatymais yra patvirtinta, kad dirbantys parapijiečiai be kitų valstybinių, socialinių draudimo mokesčių, taip pat iki 2,5 % nuo savo pajamų sumoka mokesčių į distrikto biudžetą.

Buvo diskutuojama apie pirmos pagalbos konsultavimo institucijos išlaikymą, dvasininkų darbą joje.

Sinodas pripažino evangelizacijos svarbą ir svarstė jos galimybes ir metodus. Buvo atkreiptas dėmesys į dvasininkų darbą siekiant ne kiekybės, bet sielovados kokybės.

Jungtinė Reino evangeliška Bažnyčia iš 23 Vokietijos regioninių Bažnyčių pagal dydį yra antra, ją lenkia tik Hanoverio evangelikų liuteronų Bažnyčia. Po Reformacijos Reino žemėje, kurią valdė apie 150 smulkių vokiečių kunigaikščių, išvirtino skirtingų konfesijų Bažnyčios: evangelikų liuteronų, evangelikų reformatų ir Romos katalikų. Po Augsburgio (1555) ir Vestfalijos (1648) taikos sutarčių šiose žemėse išvirtinusi Bažnyčios taikiai gyvena pagal išsivyravusį principą: valdovo konfesija politiškai apibrėžė tos kunigaikštystės piliečių konfesiją. Duisburgo distrikto kaip pasienio su Nyderlandais žemė pateko į stiprią olandų reformatų įtaką ir čia išvirtino evangelikų reformatų Bažnyčia. Po 1815 m. Vienos taikos sutarties Reino žemė atiteko Prūsijai. 1817 m. Prūsijos valdovo įstatymu evangelikai:liuteronai ir reformatai buvo sujungti į vieną

Jungtinę Reino evangelikų Bažnyčią, kurią dabar sudaro 46 distrikto su 811 parapijų ir per 3 mln. parapijiečių, 2,5 tūkst. dvasininkų, kurių dalis tarnauja parapijose, dalis - valstybinėse ar diakonijos institucijose: mokyklose ir diakonijų centruose, išlaikomuose valstybės. Jungtinės Bažnyčios Generalinis Sinodas iš 244 narių susirenka kartą per metus ir įgalioja 11 metų kadencijai Generalinę Konsistoriją. Jos sudėtyje - 8 dvasininkai (iš jų renkamas prezidentas) ir 8 pasauliečiai. Jai yra atskaitingi distrikto Sinodai bei juose išrinktos sinodinės kolegijos ir superintendentai. Būtent iš šios Reino Bažnyčios mus pasiekė ir mūsų parapijose mielai giedamos Joachimo Neanderio „Viešpatį liaupsink“ bei Gerhardo Tersteeveno „Aš meilės garbinu galybę“ giesmės. Šioje Bažnyčioje 1934 m. susirinkę Vokietijos evangelikai paskelbė garsiąją Barmeno konfesiją - pasipriešinimą Hitlerio stambeldiška dvasinei vergovei.

Duisburgo distrikto sudėtyje yra 15 parapijų (30 maldos namų, bažnyčių), arti 82 tūkst. parapi-

*Sinodą sveikina gen. superint.
kun. R. Mikalauskas,
šalia kun. D. Gartman*

jiečių, tarnauja 60 dvasininkų, iš jų 36 - parapijose, kiti mokyklose, ligoninėse, diakonijos įstaigose. Lietuvos ev. reformatų Bažnyčios bendradarbiavimas su Duisburgo distrikto Bažnyčia prasidėjo 1992 metais, kuomet į Lietuvą atvykęs kun. Dieter'is Gartmann'as ėmė talkinti jaunimo ir vaikų tarnystėje. Nuo to laiko įvairiuose LERB renginiuose tris kartus dalyvavo Duisburgo superintendantai. Kun. Dieter'is Gartmann'as kasmet kelis kartus apsilanko Lietuvoje. Per daugiau kaip 15 bendradarbiavimo metų buvo išauginta Lietuvoje jaunimo ir vaikų tarnystės vadovų karta, didžioji dauguma LERJD „Radvila“ narių.

Vasaros vaikų stovyklos Nemunėlio Radviliškyje tapo tradicinės, stovyklautojų minimos geru žodžiu. Duisburgo distrikto tikinčiųjų aukomis atnaujinta Nemunėlio Radviliškio stovyklos bazė - pagrindinės mokyklos virtuvės įranga, remontuojami prapijos namai, kurių remontą taip pat remia GAW labdaros organizacija. Ten įsikurs Lietuvos ev. reformatų vaikų ir jaunimo centras ir klebonija. Kiekvienais metais iš Duisburgo atvyksta

jaunimo grupės, kurios įsijungia į vasaros stovyklų darbą ir po jų parsiveža gražius darbo su vaikais įgūdžius, tampa Lietuvos krikščioniškais ambasadoriais šioje vakarų Vokietijos žemėje. Pavyzdys - daug metų Lietuvoje tarnavusi, dabar jau studentė Julija Binder. Ji baigė lietuvių kalbos kursus ir puikiai kalba lietuviškai. Yra vilties, kad po studijų ji atvyks pas mus ilgesniam savanoriškos tarnystės laikui LER Bažnyčioje.

Kun. R. Mikalauskas lankėsi Duisburgo centrinėje Išgelbėtojo bažnyčioje (Salvatorkirche), pastatytoje 1254 m. Parapijos klebonas kun. P. Krogull'is papasakojo apie bažnyčios istoriją. Per antrąjį pasaulinį karą Duisburgas, kaip pramonės centras, buvo beveik visiškai sugriautas sąjungininkų. Pataikius bombai, bažnyčios bokštas griūdamas įlaužė stogą ir po karo iki pat 2002 metų pastatas buvo nuolatos restauruojamas. Tačiau buvo nutarta nebeatstatyti bokšto stogo, paliekant jį kaip priminimą apie karo beprasmybę ir žmonijos fanatizmo skaudžias pasekmes.

Ekumeniniai santykiai su šalia esančia mažesne Romos katalikų parapija yra šilti ir draugiški, kaip ir draugiškai yra bendraujama su mieste gyvenančia maždaug 3 tūkst. žydų bendruomene.

Duisburge neseniai buvo pastatyta musulmonų mečetė iš dalies remiant valstybei, santykiai su vietiniais islamo lyderiais ir musulmonų bendruomene yra draugiški.

Kun. R. Mikalauskui teko lankytis ir Vokietijos jūrininkų misijos (Deutsche Seemannsmission) centre Duisburge. Jame dirba nedidelis, darnus dvasininkų ir pasauliečių kolektyvas, besirūpinantis jūreivių sielovada. Nors Duisburgas yra apie 200 km nuo Šiaurės jūros, bet Reino upe miestą pasiekia vidutinio dydžio jūriniai laivai, labai intensyvi upinė laivininkystė. Jūreiviai dažnai su visomis šeimomis gyvena laivuose ar laikinai apsistoja mieste. Misija turi savo laivą, kuris yra pritaikytas dvasinei tarnystei ir yra tarsi plau-

kiojanti bažnyčia. Misijos tarnautojai - evangelikų dvasininkai - yra visuomet laukiami įgulų.

Kun. R. Mikalauskas aplankė seną Lietuvos evangelikų reformatų bičiulį ir tikrąjį Duisburgo - Lietuvos evangelikų partnerystės „kaltininką“ kun. Peterį Rombergą. Jis, atšventęs savo 93 metų jubiliejų, yra puikios atminties, savarankiškai gyvena nedideliame kambaryje su daug knygų, žemėlapių ir lietuviškomis servetėlėmis su Vilniaus miesto vaizdais.

Kun. P. Rombergas domėjosi ev. reformatų Bažnyčios gyvenimu Lietuvoje, prašė perduoti geriausius linkėjimus pažįstamiems Kaune ir Vilniuje.

1988 metais jis pirmą kartą apsilankė Lietuvoje ir vėliau paskatino kun. D. Gartmann'ą atvykti į Lietuvą. Kun. P. Rombergas antrojo pasaulinio karo metais kaip vermachto kareivis prie Stalingrado buvo sužeistas, paimtas į nelaisvę ir daugiau kaip 5 metus kaip belaisvis katorgos darbais prie Maskvos mokėjo Hitlerio skolas Stalinui. Todėl jis puikiai kalba rusiškai ir angliškai, gerai žino sovietinio mąstymo realybę, bet išliko pasišventęs krikščionis evangelikas, išugdė sau gerą pamainą - krikščioniškos misijos tęsėjus iš jaunimo.

Baigiantis viešnagei kun. R. Mikalauskas buvo pakviestas dalyvauti pamaldose Obermeidericho parapijoje, kuri nuo pat pradžios savo aukomis remia vaikų stovyklas Nemunėlio Radviliškyje bei Medeikių „Vaiko užuovėja“ vaikų namus.

Dar aplankė mokyklą, kurioje dirba kun. D. Gartmann'as, susitiko su Duisburgo superintendantu bei atnaujinta sinodine Kolegija.

O prieš pat išvykstant į Lietuvą, kunigas dar apsilankė krikščioniškame Obermeidericho parapijos vaikų darželyje.

Sutrumpinta iš InfoRef.lt

Klaipėdoje pagerbtas dr. Jono Tatorio (1925 – 2004) atminimas

Lietuvos dailės muziejaus Prano Domšaičio galerijoje, Klaipėdoje, lapkričio 21 vakarą susirinko gausus visuomenės būrys į Klaipėdos miesto garbės piliečio, architektūros istoriko dr. Jono Tatorio dailės parodos atidarymą. Didelėje galerijos salėje eksponuojami visuomenei nepažįstami Jono Tatorio darbai - akvarelės. Parodą atidarė ir vakarą pradėjo galerijos vedėja Kristina Jokubavičienė.

Į parodą tarp gausaus būrio meno mylėtojų atėjo daug Klaipėdos ev. reformatų ir svečių. Iš Biržų į parodą, jos organizatorių kvietimu, atvyko Biržų rajono mero pavaduotojas Aurimas Frankas ir LERB gen. superint. kun. Rimas Mikalauskas. Pasveikinimo žodžius tarė menotyrininkas Petras Šmitas. Jis trumpai apibūdino Jono Tatorio gyvenimo ir kūrybos kelią, pasidalino prisiminimais. Susirinkusius pasveikino ir Klaipėdos miesto meras Rimantas Taraškevičius bei svečias iš Biržų - mero pavaduotojas Aurimas Frankas, pasidžiaugęs, kad Klaipėdoje pagerbiamas savo talentą šiam miestui paaukojęs doras Biržų kraštievis Jonas Tatoris. Po pertraukėlės visi parodos atidarymo dalyviai buvo pakviesti į antrame aukšte esančią erdvią salę, kurioje vakarą pratęsė Klaipėdos universiteto magistrantės: smuikininkė Rima Tamošiūnaitė ir pianistė Ana Ivanova. Po jų atliktų muzikinių kūrinių kalbėjęs LERB gen. superint. kun. Rimas Mikalauskas paminėjo, kad „kuomet yra pagerbiamas vienas narys, su juo džiaugiasi visi kūno nariai" (1 Kor. 12, 26 b). Dr. Jono Tatorio

talentas iškėlė ne tik jį patį - labai kuklią, o sykiu turtingą asmenybę - bei jo šeimą, bet ir suteikia didelio džiaugsmo visam krikščioniškam Lietuvos ev. reformatų surinkimui - Kristaus Bažnyčiai. Atskleisti ir panaudoti talentai Dievo garbei išlieka amžiams. Kun. R. Mikalauskas padėkojo Klaipėdos ev. reformatų parapijos seniūnei Olgai Viederienei už nuveiktą didelį triūsą, įprasminant ir atskleidžiant visuomenei mūsų tikėjimo brolio mažai žinomą, bet gražią dovaną. Prisiminimais apie savo jaunystės draugą gyvai pasidalino jo bendrasuolis iš Biržų gimnazijos ir tikėjimo bei Sibiro tremties likimo brolis Vytautas Čigas. Jis papasakojo apie aktyvų jaunimo kūrybinį gyvenimą Biržų gimnazijoje iki karo, taip pat apie netikėtus gyvenimo vingius ir likimus, apie jūdvių susitikimą po dešimties metų antroje tremties vietoje - Kazachstane bei apie vėl bendrą kelią paskutiniaisiais metais aktyviai įsiliejant į Klaipėdos visuomeninį bei ev. reformatų parapijos gyvenimą. Savo prisiminimais apie bendrus darbo metus projektuojant ir statant dailės galerijos patalpas pasidalino architektas Zigmas Rutkauskas. Prisiminta kaip dr. Jonas Tatoris atidavė visą save įrengiant dailės galerijos patalpas, ir kaip tais laikais „nepatikimas“ asmuo, atlikęs sunkiuosius darbus, partinės vyresnybės buvo pašalintas iš galerijos vadovo pareigų. Kažkas iš dalyvių pastebėjo, kad jo paveikluose susipina skaudžių išgyvenimų niūrūs atspalviai su šviesiais tikėjimo ir vilties spinduliais.

Parodos atidarymo dalyviams, kurių susirinko perš šimtą, Olga Viederienė pateikė staigmeną - tik ką iš spaustuvės tiesiai į parodos atidarymą atgabentą dr. Jono Tatorio akvarelių albumą. Jame

Dr. Jono Tatorio anūkė Viktorija prie senelio autoportreto

publikuojami 134- ri parodoje eksponuojami dr. Jono Tatorio paveikslai. Už tokią dovaną visuomenei Olga Viederienė dėkojo Jono Tatorio dukrai Jūratei Žemaitienei, jos šeimai. Padėkos žodžius O. Viederienė išsakė visiems: be atlygio savo darbu parėmusiems leidinio paruošimo darbus, albumo leidybos rėmėjams, kurių būryje kuklia auka prisidėjo ir Lietuvos evangelikų reformatų Konsistorija, paremdama leidinį iš Sinodo spaudos fondo lėšų.

Dr. Jonas Tatoris paveikslų neapibūdino, dažnai jie be pavadinimų ar net be parašo. Albume jausmingas akvareles, tarsi nuostabų meno šokių, apipina lyrinė Teresės Dirgėlienės poezijos muzika. Teresė Dirgėlienė, atsiliepdama į karštus Olgos Viederienės padėkos žodžius, pasakė, kad ji laiminga matydama šią parodą ir galėdama prisidėti prie Jono Tatorio atminimo įamžinimo. Savo eilėraščio žodžiais ji užbaigė vakarą.

Dietrich Bonhoeffer

PASIPRIEŠINIMAS IR NUOLANKUMAS

Laiškai ir užrašai iš nelaisvės

Dr. doc. Tomas Kiauka

Gruodžio 10 d. į Vilniaus evangelikų liuteronų bažnyčioje vykusį vakarą su kun. Dietricho Bonhoefferio (1906–1945) knyga „Pasipriešinimas ir nuolankumas“, išleista 2007 m. pabaigoje Dialogo kultūros instituto, susirinko vilniečiai. Tai renginys iš ciklo, skirto Vilniaus ev. liuteronų parapijos atkūrimo 20-mečiui. Įvadinį žodį apie šią išskirtinę asmenybę – liuteronų kunigą, filosofą, teologijos daktarą – tarė Dialogo kultūros instituto direktorius dr. Rimantas Meškėnas. Apie knygą iš teologinės pusės kalbėjo Klaipėdos universiteto teologijos dr. doc. Tomas Kiauka, kurio recenzijas apie šį veikalą skaitėme 4-ame liuteronų laikraščio „Lietuvos evangelikų kelias“ numeryje. Vakarą vedė ir knygos ištraukas skaitė Vilniaus liuteronų parapijos kun. Ričardas Dokšas, liuteronų bažnyčios choras, vadovaujamas vargonininkės Astos Saldukienės pagiedojo giesmę „Dabar žinau saugioj tyloj nurimęs...“. Šiai giesmei melodiją po karo sukūrė kompozitorius Oto Abelis D. Bonhoefferio eilėraščio, parašyto 1944 m. konclageryje prieš mirtį, žodžiams.

Knyga sudaryta pagal D. Bonhoefferio laiškus, rašytus iš kon-

centracijos lagerio Tėgelyje, į kurį jis pateko po nepasisekusio pasikėsinimo prieš Hitlerį ir ten buvo nužudytas.

Konclageryje pirmomis dienomis D. Bonhoefferis patyrė daug pažeminimo ir patyčių, kol gavo leidimą rašyti tėvams. Po pusmečio D. Bonhoefferis jau įgijo tarp sargybinių ir sanitarijos skyriaus darbuotojų tokių gerų draugų, kad galėjo gana intensyviai susirašinėti, perduoti žinutes, tarp jo korespondentų buvo ir jo draugas, knygos „Pasipriešinimas ir nuolankumas“ sudarytojas Eberhard Bethge, irgi dalyvavęs pasipriešime, kalintas. Kartu su laiškais D. Bonhoefferis perduodavo į laisvę ir dalį savo darbų, maldų, eilėraščių, minčių.

„Jokia kita XX šimtmečio teologinė knyga vokiškai skaitantiems skaitytojams nepaliko stipresnio įspūdžio nei Dietricho Bonhoefferio laišakai ir užrašai iš kalėjimo. Žymiojo vokiečių mąstytojo, protestantų teologo ir aktyvaus pasipriešinimo nacionalsocializmui dalyvio kūryba priskiriama tiek protestantizmo, tiek apskritai krikščionybės klasikos aukso fondui. Drašiai mesdamas išsūkį pasyviai krikščionių laikysenai blogio akivaizdoje, D. Bonhoefferis

aiškiai atskiria nuolankumą bei pasidavimą aukštesnei valiai ir pasipriešinimą neteisybei bei ne-meilei. Laužydamas moderniosios teologijos rėmus tiek savo gyvenimu, tiek ir kūryba, jis provokuoja iš naujo atrasti esmines dvasines vertybes, jų prasmę ir skatina kritinę krikščioniška save vadinančios visuomenės savianalizę. Ši D. Bonhoefferio knyga - tikras iššūkis tikėjimui, mąstymui ir veiklai, skatinantis išsilaisvinimą nuo išankstinių nuostatų, aplinkybių prievartos bei visuomeninio egoizmo įtakos“, - rašo leidėjai pristatydami Knygą Lietuvos skaitytojams.

D. Bonhoefferio laiškų knyga yra išversta į 19 pasaulio kalbų; į lietuvių kalbą išvertė Irena Tuma-vičiūtė.

Spausdiname keletą ištraukų:

Bažnyčia yra tik tada Bažnyčia, jeigu ji egzistuoja kitiems. Kad galėtų padaryti pradžia, jai reikia visą nuosavybę padovanoti vargingiesiems. Kunigai turi gyventi tik iš savanoriškų bendruomenių aukų, galbūt dirbti pagal kokią nors pasaulietinę profesiją. Bažnyčia turi dalyvauti bendruomenės žmonėms sprendžiant pasaulietinius uždavinius, ne valdydama, o padėdama ir tarnaudama. Visų profesijų žmonėms ji turi pasakyti, kas yra gyvenimas su Kristumi, ką reiškia „būti kitiems“. Ypač mūsų Bažnyčiai teks priešintis išūliam pasipūtumui, jėgos garbinimui, pavydai ir iliuzionizmui – šios ydos yra viso blogio šaknys. Bažnyčiai reikės kalbėti apie saiką, tikrumą, pasitikėjimą, ištikimybę, pastovumą, kantrybę, drausmę, kuklumą, santūrumą. Ji turės pakankamai įvertinti žmogaus „pirmavaizdį“ (kuris yra kilęs iš Jėzaus žmogystės ir yra toks svarbus Pauliaus mokyme); ne sąvokos, o pavyzdžiai jūsų žodžiams suteiks akcentą ir jėgos.

*

Kas mane nuolat jaudina – tai yra klausimas, ką šiandien mums apskritai reiškia krikščionybė, arba kas mums šiandien yra Kristus. Laikai, kai žmonėms į tai būtų

Dietrich Bonhoeffer

galima atsakyti žodžiais, – nesvarbu, teologiškai arba paaiškinant maldingais žodžiais, – jau praėjo; taip pat praėjo turtingo dvasinio gyvenimo bei sąžinės laikai ir apskritai religingumo laikai. Artėja visiškos bedievytės laikai; žmonės, kokie jie dabar yra, paprasčiausiai nebegali būti religingi. Ir tie, kurie sąžiningai laiko save „religingais“, taip pat visiškai nepraktikuoja religingumo; sakydami „religinumas“, jie turi galvoje tikriausiai visiškai ką kita. Tačiau tai, ką tūkstantį devynis šimtus metų skelbia visa mūsų krikščionybė ir teologija, remiasi žmonių „religiniu apriori“. „Krikščionybė“ visada buvo „religijos“ forma (galbūt tikroji). Bet jeigu vieną dieną paaiškės, kad šio „apriori“ iš viso nėra, kad tai buvo istoriškai sąlygota ir praeinanti žmogaus raiškos forma, taigi jeigu žmonės iš tiesų iš esmės pasidarys nereliginai, – manyčiau, jog šis procesas daugiau ar mažiau vyksta (kuo paaiškinti, kad, pavyzdžiui, šis karas, skirtingai nuo visų ankstesniųjų, nesukelia „religinės“ reakcijos?), – ir ką tai reiškia „krikščionybei“? Iš visos ligšiolinės mūsų „krikščionybės“ atimami pamatai, ir lieka vos keli „paskutiniai riteriai“ ar keletas intelektualiniu požiūriu nesąžiningų žmonių, su kuriais dar galima kalbėti „religingumo“ klausimais. Negi lieka tik saujelė išrinktųjų? Negi stengdamiesi realizuoti savo prekę turėtume nertis iš kailio, iškaudinti ar pasipiktinę pulti būtent prie tos abejotinos žmonių

grupelės? Ar turėtume užpulti keletą nelaimingųjų jų silpnumo valandą ir juos, taip sakant, išprievartauti religiniu požiūriu? Jei viso to nenorime, jeigu galų gale ir vakarietiškąją krikščionybės formą turėtume laikyti tik pradine visiško netikėjimo pakopa, kokia padėtis tada susiklostytų mums, Bažnyčiai? Kaip Kristus gali tapti ir netikinčiųjų Viešpačiu? Ar yra netikinčių krikščionių? Jeigu religija yra tik krikščionybės drabužis, – o ir tas drabužis įvairiais laikais atrodė labai skirtingai, – kas tada yra netikinti krikščionybė?

*

Ir vėl įsitikinau, jog negalima leisti, kad Dievu būtų užkišamos visos netobulo mūsų pažinimo spragos; ir kai vėliau, – kas objektyviai neišvengiama, – pažinimo ribos vis plečiasi, kartu su jomis pastūmėjamas ir Dievas, tad jis be perstojo traukiasi. Dievą turime rasti tame, ką suvokiame, o ne tame, ko nesuvokiame; Dievas nori, kad jį suvoktume ne neišspręstuose, o išspręstuose klausimuose. Tai tinka taip pat apibūdinti santykiui tarp Dievo ir mokslinio pažinimo. Tuo taip pat galime vadovautis, svarstydami bendriausius klausimus, susijusius su mirtimi, kančia ir kalte. Šiandien ir į visus šiuos klausimus yra žmogiškų atsakymų, kurie visiškai apsieina be Dievo. Faktiškai – ir taip būdavo visais laikais – žmonės su tais klausimais susidorodavo, ir paprasčiausiai yra netiesa, jog tik krikščionybė turi sprendimą. Dėl sąvokos „sprendimas“ pasakysiu, jog krikščioniški atsakai taip pat menkai (arba taip pat gerai) privalomi, kaip ir kiti galimi sprendimai. Ir čia Dievu negalima užkamšioti visų skylių; Dievą turime pažinti ne tik ties savo galimybių ribomis, o pačiame gyvenimo sukuryje; Dievas nori, kad jį pažintume gyvendami, o ne tik mirdami, būdami sveiki ir kupini jėgų, o ne tik, kai kenčiame, kai veikiame, o ne tik, kai nusidedame. To pagrindas yra Dievo apsiareiškimas Jėzuje Kristuje. Jis yra gyvenimo centras, o ne „atėjęs tam“, kad mums atsakytų į neišspręstus klausimus. Žvelgiant iš gyvenimo

centro, kai kurie klausimai apskritai iškrenta, kaip ir atsakymai į tokius klausimus (turiu galvoje Jobo draugų įvertinimą!). Kristuje nėra „krikščioniškų problemų“.

Dietrich Bonhoeffer Tėgelyje . 1944 m.

Kalinių maldos 1943 metų Kalėdos

Viešpatie,
Tavęs šaukiuosi auštant rytui,
padėk man melstis
ir sukaupti mintis;
nepajėgiu to vienas.

*

Manyje tamsu,
o Tavyje – šviesa
esu vienišas,
bet Tu manęs neapleidi
esu silpnadvasis,
o Tu teiki pagalbą
mane griaužia nerimas,
o Tu turi kantrybę
man nesuprantami Tavo keliai,
bet Tu žinai,
kur tikras mano kelias.

*

Viešpatie Dieve,
dėkoju už tai, kad baigei dieną,
dėkoju už tai,
kad leisi pailsėti kūnui ir sielai.
Tavo ranka buvo virš manęs
ir mane saugojo bei išsaugojo.
Atleisk šios dienos mažatikybę
ir visas neteisybes ir padėk man,
kad mielai galėčiau atleisti tiems,
kurie su manimi elgėsi neteisingai.
Leisk man Tavo globoje
ramiai miegoti
ir apsaugok mane
nuo tamsos pagundų.
Patikiu Tau saviškiaus,
patikiu Tau šiuos namus,
patikiu Tau savo kūną ir sielą.
Dieve, tebūnie pagarbintas
šventas Tavo vardas.
AMEN.

Lichtenšteino kunigaikštystės Evangelikų bažnyčios delegacija Panevėžyje

2008 m. lapkričio mėn. 15 dieną Lichtenšteino kunigaikštystės Evangelikų bažnyčios delegacija kartu su Lietuvos ev. reformatų gen. superint. kun. Rimu Mikalausku atvyko į Panevėžį. Susitikimo pradžioje kun. R. Mikalauskas pristatė svečius: kunigus dr. André Ritter ir Karin Ritter bei parapijiečius Elizabeth Kiuster ir Fritz Koslowski.

Svečiai apžiūrėjo bažnyčios patalpas, kartu nusifotografavome ir susėdome arbatos valandėlei. Svečius sudomino vedama parapijos kronika, kurioje aprašyti svarbiausi renginiai, gausu nuotraukų, atspindinčių parapijos šventes, išvykas, kitą aktualią veiklą parapijoje.

Parapijos pirmininko pav. Sigita Audickienė svečiams pristatė susitikime dalyvaujančius parapi-

jiečius: valdybos pirmininką Petrą Puodžiūną, parapijos senjorę Ireną Atkočiūniene, kurios namuose panevėžiečiai pradėjo veiklą įkurdami parapiją, Lilę Kutraitę – parapijos išdininę, Ramutę Damanskiene – parapijos revizinės komisijos narę, Vidą Tamonienę – parapijos valdybos narę – naujokę, kuri puikiai įsijungė į parapijos gyvenimą. Palmyrą Griciūniene pristatė kaip kronikos rašymo sumanytoją ir parapijos įvairių renginių organizatorę, o Sigita prisistatė pati kaip parapijos pirmininko pavaduotoja. Sigita trumpai papasakojo apie parapijos veiklą. Kun. Rimas prisiminė puikiai parapijos valdybai vadovavusią Ireną Kartaniene.

Apie Lichtenšteiną pasakojo kunigė Karin Ritter. Abu kunigai yra vokiečių kilmės, bet jau 12

metų gyvena Lichtenšteine, kuriam yra tik 2 evangelikų reformatų kunigai, ir abu yra čia – svečiuose. Kunigaikštystėje apie 80 procentų gyventojų yra katalikų tikėjimo, kiti – protestantai, musulmonai. Ev. liuteronų yra apie 50 žmonių ir jie turi atskirą bažnyčios pastatą, kiti 2 tūkst. protestantų yra evangelikai (reformatai kartu su jungtinės bei liuteronų tradicijos evangelikais), kurių abu kunigai ir svečiavosi Lietuvoje. Kunigaikštystės vadovas – kunigaikštis. Valstybinė kalba – vokiečių. Sostinė Vaducas. Ši valstybė yra Vakarų Europoje, Reino upės dešiniajame krante, ribojasi su Šveicarija ir Austrija.

Kun. Rimo Mikalausko paklausti, iš kur daugiausia esame kilę mes, atsakėme, kad dauguma iš Biržų krašto, tik Sigita – pasvalietė, nuo Švobiškio.

Pasivaikinę lietuvišku šakočiu ir arbata, svečiai išskubėjo į Kėdainius, kur jie dalyvavo Kėdainių parapijoje vykstančiame renginyje – LERJD „Radvila“ atskaitinėje konferencijoje. Prieš išvykstant pasikeitėme suvenyrais ir atminimo dovanėlėmis. Kun. Rimas Mikalauskas palaimino susirinkusius, tolesnį bendradarbiavimą, kelionę ir, šiltai atsiveikinę, išlydėjome svečius į tolimesnę kelionę.

Susitikimo akimirkas užfiksavome nuotraukose. Iki naujų susitikimų.

P.Griciūniene

Sekmadienis – privaloma nedarbo diena?

Katalikų bažnyčios raginimu gruodį Europos Parlamente turėtų būti svarstomas įstatymas sekmadienį paskelbti privaloma nedarbo diena visiems Europos Sąjungos piliečiams. Tokio įstatymo būtinybę pagrindžia tyrimai, parodę, kad darbo našumas tiesiogiai priklauso nuo to, ar įmonė suteikia

savo darbuotojams išseiginę dieną sekmadienį, ar ne. „Darbuotojų sveikata priklauso nuo galimybių derinti darbą su šeimos poreikiais, dalyvauti socialiniame gyvenime bei tenkinti dvasinius poreikius. Sekmadienis tam tinka labiau nei kitos savaitės dienos“, – sakoma tyrime.

Dabar Europoje draudžiama dirbti ilgiau nei 48 valandas per savaitę (su kai kuriomis išimtimis). Spalio mėnesį tik septyni europarlamentarai balsavo už įstatymo, kad į minimalų poilsio laiką būtų įtrauktas sekmadienis, priėmimą.

„V.r.ž.“ inf.

Renginiai JONO KALVINO 500 gimimo metinių jubiliejui

2009-ieji metai paskelbti didžiojo reformatų teologo Jono Kalvino Jubiliejinais metais.

Viešpaties tauta

Pasaulio reformuotų Bažnyčių sąjunga (WARC), jungianti 75 milijonus reformuotų protestantų 214-oje Bažnyčių 107 šalyse, artėjant Jono Kalvino 500-ioms gimimo metinėms, sudarė Jubilėjaus minėjimo komitetą. Šis paskelbė konkursą Jono Kalvino Jubilėjiniams metams sukurti geriausią giesmę – himną ir geriausiai tinkamą šiai datai pamokslą. Geriausiu pamokslu paskelbtas teologijos studentės iš Rumunijos Csilla Lorerincz pamokslas, geriausia giesmė – Greg'o Scheer'io iš Krikščioniškos reformatų Bažnyčios, JAV, sukurtas himnas 78-osios psalmės žodžiais. „Viešpaties tauta“ (People of the Lord) - tai oficiali Kalvino 500-jų gimimo metų Jubilėjui paminėti skirta giesmė. Taip buvo pranešta po bendro Pasaulio reformuotų Bažnyčių sąjungos

(WARC) ir Šveicarijos protestantų Bažnyčių federacijos jungtinio posėdžio Berne, Šveicarijoje. WARC prezidentas kun. Kirkpatrick'as, pristatydamas himną protestantiškai bendruomenei, sakė, kad „ji puikiai tinka šiai progai“ ir kad „ši giesmė įkvėpia Dievo tautą laikytis tikėjimo paveldo iš kartos į kartą, kaip to siekė J.Kalvinas savo laiku ir sėkmingai perdavė ateities kartoms“. Per pristatymą buvo kalbama, kad kompozitoriui pavyko pasiekti ryšį tarp ankstyvųjų Reformacijos himnų ir šiuolaikinio pasaulio muzikos.

Renkant Himną viena iš sąlygų buvo, kad, laikantis reformatų tradicijų, giesmė būtų sukurta Biblijos teksto pagrindu. Taip pat vienas iš reikalavimų: kad lengva būtų išmokti, ir ją per pamaldas galėtų giedoti įvairiuose pasaulio kraštuose.

Reformatų bažnyčios visame pasaulyje kviečiamos giedoti šią giesmę pamaldose ar kitomis dvasinio gyvenimo progomis per ateinančius 2009–sius, Jono Kalvino, didžiojo evangelikų reformatų teologo, paminėjimo metus.

Šios giesmės pasiklausyti ir pasimokyti galima užsukus į Jubilėjui skirtą svetainę: www.calvin09.org. Įrašė ją atlieka pats autorius su Grand Rapids reformatų bažnyčios choru ir vien choras.

Laimėjęs konkursą pamokslas bus pasakytas Ženevos St.Pierre katedroje per Sekminių pamaldas, kurias numatoma transliuoti per Eurovizijos TV. Pamokslo tema „Dievo laisvė ir Žmogaus laisvė“.

„V.r.ž.“ inf.

Ženevoje atidaryta J.Kalvinui skirta paroda

Žymusis XVI a. Reformacijos atstovas, teologas kun. Jonas Kalvinas dažnai vaizduojamas kaip rūstus protestantas, bet Ženevoje surengta paroda leidžia jį pažinti kitoki. Parodą remia Pasaulinė reformuotų Bažnyčių sąjunga (WARC).

Parodoje eksponuojami Kalvino tekstai, kuriuos kaligrafiškai užrašė Ženevos dailininkė B.Domen.

Viename iš jų rašoma: „... niekur nėra uždrausta juoktis, sočiai prisivalgyti, įgyti naują nuosavybę ar linksmintis su muzikos instrumentais ir vynu“.

„Jei jūs toliau skaitysite šią citatą, pamatysite kad Kalvinas smerkia per didelį vartojimą ir godumą, bet nedraudžia gėrėtis gyvenimu“, – per parodos atidarymą lapkričio 17-ąją kalbėjo kunigas D. Viser'is, WARC teologijos skyriaus narys.

Kitame parodoje eksponuojamame tekste skaitome: „Visi galime sužinoti, ar gerai veikia valstybės valdymas - jei valdžia sąžininga, ji nenuskriaus skurstančiųjų ir stokojančiųjų“.

„Išimta iš konteksto ši tezė gali būti suprasta kaip politinių Kalvino pažiūrų išraiška. Bet jei žiūrėsime į kontekstą, pamatysime, kad šis tekstas – 81 psalmės komentaras, kur Kalvinas kalba apie nusizeminimą prieš Dievą, kuris gali apsaugoti nuo kai kurių šiuolaikinių problemų, pavyzdžiui, finansų krizės“, – sakė D. Viser'is.

Dailininkė B. Domen, kaligrafiškai užrašiusi Kalvino tekstus, sakė, kad šis darbas pakeitė jos požiūrį į Kalviną. Kiekviena Kalvino tezė labai ją įkvėpė. Dailininkė taip pat sukūrė kalendorių su dvylika Kalvino citatų.

„V.r.ž.“ inf.

I N F O R M A C I J A

■ **Lapkričio 6–11 d.** Duisburgo superintendente kun. Arminio Schneiderio kvietimu gen. superint. kun. Rimas Mikalauskas dalyvavo Jungtinės Reino evangeliškos Bažnyčios Duisburgo distrikto Sinodo (Kreissynode) suvažiavime.

■ **2008 m. lapkričio 15-16 d.** Kėdainiuose vyko kasmetinė LER-JD „Radvila“ ataskaitinė jaunimo konferencija.

■ **Lapkričio mėn. 15 d.** Lietuvoje viešėjo Lichtenšteino kunigaikštystės evangelikų Bažnyčios kunigai ir parapijiečiai. Iš Biržų, kur juos priėmė LERB gen. superint. Kun. Rimas Mikalauskas, jie aplankė Panevėžio, Kėdainių ir Vilniaus reformatų parapijas, pabendravo su tikinčiaisiais.

■ **Lapkričio 30 d.** sukako 90 metų, kai buvo paskelbtas Tilžės aktas - Prūsų lietuvių tautinės tarybos dokumentas, kuriame buvo deklaruojama apie pasiryžimą visas savo jėgas pašvesti tam, kad būtų įgyvendintas jų apsisprendimas prisiglausti prie Lietuvos valstybės.

■ **Gruodžio 10 d.** Vilniaus evangelikų liuteronų bažnyčioje įvyko vakaras su kun. Dietricho Bonhoefferio knyga „Pasipriešinimas ir nuolankumas“ - renginys iš ciklo, skirto Vilniaus ev. liuteronų parapijos atkūrimo 20-mečiui.

■ **Gruodžio 13 d.** Kėdainių šviesioji gimnazija paminėjo žymų Europos karo inžinierių Adomą Freitagą, ant pastato sienos jam buvo atidengta memorialinė lenta (autorius J. Šlivinskas), dalyvavo LERB gen. superint. kun. R. Mikalauskas bei Kėdainių ev. liuteronų parapijos kun. A. Malinauskas.

■ **Gruodžio 17 d.** Lietuvos mokslų akademijos bibliotekoje įvyko knygos – mokslinių straipsnių rinkinio „Lietuvos evangelikų reformatų Sinodui 450 metų“ sutikimas.

Sveikiname

*aktorių senjorą, architektą ARAJURŠĮ,
gruodžio 10 d. atšventusį 80 metų Jubiliejų.
Linkime sveikatos, neblėstančio kūrybinio polėkio ir
Viešpaties palaimos!*

Vilniaus ev. reformatų parapijos seniūnų taryba

Lietuvos reformatų Bažnyčios vadovybė:

Lietuvos ev. reformatų Bažnyčios

Unitas Lithuaniae

Sinodo Konsistorijos

prezidentė

krt. dr. Renata Bareikienė

mob. 8 688 8 86 32

Lietuvos reformatų kunigų telefonai:

Gen. superintendentas

kun. Rimas Mikalauskas

gyv. Biržuose

mob. 8~686 6 63 83,

Senjoras kun. emeritas Petras Čepas

gyv. Medeikiuose

tel. 8~450 5 85 77.

kun. dr. Kęstutis Daugirdas

(gyv. Vokietijoje)

kun. Tomas Šernas

gyv. Vilniuje, tel. 213 18 10

mob. 8~687 5 68 46,

kun. Raimondas Stankevičius

gyv. Vilniuje

tel. 8~5 240 65 95

mob. 8~655 4 36 78

kun. Sigita Švambarienė

gyv. Biržuose

mob. 8~681 6 66 61

diak. Gitana Gasiūnaitė

gyv. Prahoje

el. p. saules_miestas@yahoo.com

kun. Tomas Sakas

gyv. Kaune

mob. 8~671 1 16 40

Parapijos vadovybės telefonai:

Valdybos pirmininkė

krt. dr. Renata Bareikienė

mob. 8 688 88632

Valdybos pirmininkės pavaduotoja

Donata Indriūnaitė 234 28 24.

Seniūnai:

Vida Cupreva 236 32 24 d.,

mob. 8 673 0 45 37,

Dalija Gudliauskienė 242 91 18,

mob. 8 685 74951,

Olga Tamulėnaitė

277 03 14, mob. 8 613 60242

Rūta Vaitiekūnienė

mob. 8 685 3 70 27,

Danguolė Juršienė 219 11 09 d.,

241 69 81 n., mob. 8 612 20 402

Laiškus redakcijai galite rašyti

Laisvės pr. 55-10 LT-07190, Vilnius

Dalijai Gudliauskienei

El. paštas: dalija@mail.lt,

Parengė Dalija Gudliauskienė,

Korektorė Dalia Pronskietytė

Leidėjas:

Vilniaus ev. reformatų parapija

Tiražas 100 egz.